

БУДИНОК ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ
Решетилівської міської ради
Полтавської області

Методична розробка
«Професійний імідж педагога»

Форма проведення: семінар-практикум

Автор: Вітер Наталія Іванівна,
методист БДЮТ

Решетилівка, 2018

Мета: ознайомити педагогів зі складовими позитивного іміджу; сприяти формуванню ділових якостей сучасного педагога.

Завдання:

- сприяти формуванню стратегії саморозвитку педагогів;
- формувати бачення важливих елементів позитивного іміджу педагога;
- створення позитивної емоційної атмосфери.

Очікувані результати:

- навчитися аналізувати вимоги до іміджу педагога зі сторони громадськості, визначати індивідуальні якості для формування позитивного іміджу, підвищити самооцінку.

Категорія учасників: адміністрація позашкільного навчального закладу, керівники гуртків, творчих об'єднань.

Хід семінару

I. Вступна частина

Повідомлення теми та мети семінару

Професія «педагог» – особлива. Педагоги – це ті люди, які постійно на видноті. Поруч із ними завжди батьки, вихованці, колеги. У професії вчителя імідж має особливе значення, тому що завжди сприймається як приклад. Його дуже прискіпливо оцінюють діти. Саме тому тема семінару-практикуму «Імідж сучасного педагога». У ході нашої роботи ми спробуємо з'ясувати, яку роль відіграє імідж у роботі педагогів; визначимо, яким повинно бути мовлення, одяг, хода вчителів та які риси необхідні педагогам для створення їхнього позитивного іміджу та накреслимо стратегії саморозвитку педагогів.

Імідж – емоційно забарвлений стереотип сприйняття масовою, пересічною людиною певного явища, особистості. Імідж – це ваш образ в очах інших людей.

Парадокс іміджу полягає в тому, що якщо ви навіть не намагаєтеся справляти якість враження на інших, то все одно справляєте. Отож, краще,

щоб враження було позитивне, адже від цього, крім усього іншого, залежить і ваш життєвий успіх.

II. Основна частина

1. Інформаційне повідомлення «Професійний імідж учителя» (презентація «Імідж педагога»)

«Імідж» – красиве та загадливе слово. З латинської мови перекладається як «картинка», з англійської – «образ, престиж, репутація», із французької – «образ, зображення, уявлення».

Привабливість може бути зовнішня та внутрішня.

До *зовнішньої* привабливості належать:

- уміння добирати й носити одяг і зачіску;
- наявність гарних манер (використання і розуміння жестів, пози, хода, постава, привітання);
- виразність міміки й уміння керувати нею;
- уміння використовувати простір спілкування

До *внутрішньої* привабливості належать:

- мистецтво подобатися людям;
- уміння правильно будувати спілкування;
- наявність потрібних для позитивного іміджу рис особистості;
- уміння розуміти людей;
- уміння впливати на них;
- уміння виглядати перед людьми належним чином.

2. Вправа «Мій автопортрет»

Перш ніж перейти до роботи, пропонуємо всім учасникам виконати вправу «Мій автопортрет». Вам необхідно буде намалювати свій портрет, дотримуючись трьох умов: по-перше, в автопортреті має бути багато деталей, тобто ви маєте намалювати себе таким, яким ви є насправді; по-друге, цей малюнок має бути виконаним тільки одним кольором – сірим, синім, зеленим, червоним, жовтим, фіолетовим, коричневим або чорним. Перш ніж розпочати малювати, подумайте, який колір вам подобається найбільше.

Всі учасники отримують аркуші та олівці тільки 8 зазначених кольорів. Завдання виконується під музичний супровід.

Розгляньте уважно ці портрети! Нам усім дуже приємно познайомитися через них з кожним з вас, адже далі мова піде про кожного з нас як професіонала, як носія певного професійного іміджу. Це завдання спирається

на науковій розробці Макса Люшера. Колір, якому ви віддали перевагу, може розповісти не тільки про ваш характер, звички, але й про професійні особливості. Тлумачення і розшифровка тесту. (Додаток 1, 2)

3. Теоретична частина «Імідж педагога»

Імідж має важливий психологічний вплив на цільову аудиторію та педагога самого. Він несе певне повідомлення про особистість оточуючих.

Існує 5 основних «точок опори» іміджу:

1) одяг

Пам'ятайте:

Червоний колір – збуджує, сприяє підвищенню активності, при цьому вихованець швидко втомлюється.

Рожевий – м'який, ніжний, чуттєвий.

Коричневий – символізує силу, енергію, заспокоює.

Синій – діловий, авторитетний.

Блакитний – колір відпочинку, інколи сприймається як скучний і холодний.

Зелений – колір лідерства, разом з жовтим він збуджує, з синім – заспокоює.

Жовтий – колір радості та веселощів, але коли його багато, то втомлює.

Креманий та бежеві тони – найбільш безпечні та заспокійливі.

Сірий – навіває нудьгу.

Білий – колір чистоти помислів, але шкідливий для психіки.

2) зачіска, макіяж.

Слід відмітити, що бажана довжина волосся коротка чи середня. Причому світлий колір характеризує популярність, а темний підкреслює солідність. Макіяж повинен бути малопомітним.

3) міміка, погляд.

Рекомендовано: зранку «приміряти» доброзичливу посмішку і не знімати її до самого вечора.

4) хода, жести, поза.

5) манера спілкування.

Завжди пам'ятайте, педагог повинен бути привабливим, відкритим, визивати симпатію. Він повинен випромінювати впевненість та твердість.

4. Вправа «Дружній шарж»

Дружній шарж (зображення дійсності, перебільшене відповідно до дійсності з комічними цілями). Кожній команді пропонується придумати і

зобразити за допомогою міміки і жестів одного з педагогів іншої команди (не більше 1 хвилини).

III. Практична частина

1. Гра «Імідж сучасного педагога»

Педагог центральна фігура в позашкільному закладі. Недаремно кажуть: який вчитель, такі в нього й діти. Від того, наскільки педагог критично підходить до аналізу своєї роботи, використовує новинки психолого-педагогічної науки та практики, передовий досвід, шукає нові методи та прийоми освітньої роботи з дітьми, дбає про свій інтелект і культурний розвиток, залежить рівень розвитку та вихованості його вихованців. Отже, зараз я пропоную вам пограти у гру «Імідж сучасного педагога», де і з'ясуємо, яким же він має бути.

Кожен учасник семінару отримуючи м'яч називає одну ознаку іміджу сучасного педагога. Залишається педагог, який більше за всіх назвав цих ознак.

Тож сьогодні нам потрібен педагог, який розуміє, любить і поважає особистість дитини. Сприймає її такою, якою вона є, з позитивними та негативними сторонами, розуміє та враховує природні потреби та можливості, ніколи не дозволить образити чи принизити, не допустить фальші у стосунках.

Узагальнюючи результати досліджень із проблем психології іміджу, можна зробити висновок, що необхідними для позитивного іміджу є такі якості:

- уміння спілкуватися;
- уміння подобатися людям;
- гнучкість поведінки;
- конкурентоздатність;
- цілеспрямованість;
- рішучість;
- готовність ризикувати;
- упевненість у собі;
- енергійність;
- прагнення до успіху;
- ініціативність.

2. Вправа «Коло іміджу» – Експрес-діагностика (тест)

Пропонується оцінити наявність у себе перелічених якостей особистості (коло, розділене на сектори). Інструкція: «Позначте рівень

розвитку кожної якості цифрою від 1 до 10, потім з'єднайте позначки утворивши замкнене коло». Запитання для обговорення: Чи вийшло у Вас коло? Які якості у вас найменше розвинуті? (можна не озвучувати на загал) Які якості розвинуті добре?

3. Вправа «Імідж педагога професіонала»

Як вам усім відомо, імідж сучасного професіонала залежить і формуються від багатьох факторів: це і професійно значущі якості особистості, вплив соціального середовища на становлення іміджу, зовнішній вигляд працівника тощо. Визначте як ви розумієте складне поняття **«імідж педагога професіонала»**. Імідж (англ. image, від лат. imago, imitari — «імітувати») — штучна імітація або подання зовнішньої форми будь-якого об'єкта, особливо особи. Вам потрібно буде за обмежений час скласти маленьке оповідання з 10 речень за заданою темою і записати його. При чому в оповіданні вам необхідно врахувати всі сучасні вимоги до педагога-професіонала, використати його ідеальну професіограму.

Учасникам пропонуються картки із заданими темами: «Почну нове життя з понеділка», «Я педагог-новачок», «Мене призначено керівником...», «Невиправдані сподівання».

По закінченні роботи оповідання зачитуються. Ведучий стимулює учасників до обговорення і визначення професійно значимих якостей педагогів, які прозвучали в оповіданнях.

4. Вправа «Зовнішність педагога»

Загальне сприйняття педагога, його особистості, внутрішнього стану, формування довіри чи недовіри до його слів починається із враження, створеного його зовнішнім виглядом, стійкими категоріями якого є:

- фізичний вигляд (обличчя, постава і типові пози, хода, голос і мовлення);
- оформлення зовнішності (одяг, зачіска, прикраси);
- засоби виразної поведінки (доброзичливість, привітність, привабливість, естетична виразність та ін.).

Зовнішність педагога виконує дещо специфічну роль, адже він має справу не просто із соціумом, а дитячим колективом. Для дітей педагог – це своєрідний еталон, зразок для наслідування. Тому його зовнішність має бути бездоганною у всіх відношеннях. Вона – складовий елемент педагогічної

техніки, яка у свою чергу є структурним компонентом педагогічної майстерності.

Педагог формує морально-етичні погляди і смаки вихованців. Будь-яка деталь у його зовнішності й поведінці має виховне значення. Тому він повинен одягатися елегантно, з урахуванням вимог моди. Водночас його одяг має бути зручним для виконання необхідних педагогічних операцій. Уміле використання кольору, фактури, доповнень (гудзиків, пряжок тощо) також позитивно впливає на емоційний настрій дітей, дисциплінує їх, сприяє формуванню почуття міри, не відвертає уваги від навчальних занять. Естетичний смак потрібен йому і щодо використання інших компонентів зовнішнього вигляду (зачіска, косметика, прикраси).

Естетична виразність, привабливість педагога виявляється і в привітності погляду, доброзичливості обличчя, усмішці, зібраності, стриманості рухів, виправданих м'яких жестах, у поставі й ході. Неприпустимі для педагога кривляння, метушливість, штучність жестів, в'ялість. У його зовнішності діти повинні бачити і відчувати стриману силу, упевненість і доброту.

Підсумовуючи сказане, зазначимо, що проблема зовнішності не нова, проте досить актуальна. Її вирішення залежить в першу чергу від педагога, який має прагнути до ідеалу. «Золотим правилом» науки виховання вважав К.Ушинський тезу: «Педагогові треба бути таким, якими він хоче бачити своїх вихованців».

5. Гра «Створи свій імідж»

Педагогам зачитується телефонограма: «Терміново, через 15 хвилин, на районний диспут від закладу необхідно запросити не менше 3 осіб». Іде робочий день, педагогам немає часу на переодягання, нанесення макіяжу, зачіски. Через 1 хвилину від кожної мікрогрупи необхідно відправити на диспут 1 людину. Група повинна пояснити свій вибір.

Проблемне завдання

Учасникам потрібно визначити позитивні і негативні особливості у зовнішньому вигляді педагога. Учасникам пропонується розглянути на екрані 5 зображень людей, у яких різний стиль одягу та його доповнень.

6. Конструкторське бюро «Імідж педагога»

Імідж – це уявлення про людину, що складається на основі зовнішнього вигляду, звичок, манери говорити, менталітету, вчинків і т. д

Специфіка діяльності педагога полягає в активній розумовій діяльності та постійному напруженні нервової системи. Це обумовлено великим обсягом аналітичної діяльності мозку, хронічним дефіцитом часу і високим рівнем особистої мотивації педагога. Всі ці особливості несуть відбиток на імідж педагога.

Секрет успіху професійного іміджу безпосередньо залежить від того, наскільки нам вдасться створити образ, що відповідає очікуванням інших людей.

Головне правило – власний образ педагога повинен бути привабливим для дітей.

Імідж педагога – один із основних засобів реалізації важливого принципу гуманістичної педагогіки – принципу виховання собою

Завдання для педагогів: з геометричних фігур скласти «модель» педагога, за допомогою кольорового паперу, фломастерів, клею «одягнути», враховуючи складові іміджу:

- одяг;
- зачіска, макіяж;
- міміка, погляд.

Підведення підсумків.

Сподіваємося, що ви отримали корисну інформацію для роздумів і дій і тепер зможете зробити хвилюючу подорож назустріч своєму новому Я. Тільки від нас самих залежить, яким буде наш імідж, наше оточення, наше життя!

Розшифровка тесту «Автопортрет»

Автопортрет — це зображення людини, створене ним самостійно. Для психодіагностики важливо, в якій мірі автопортрет як зображення його творця вичерпує власну модель і обмежується нею, а також, за якими типологічними ознаками можна його розрізнити.

Р.Бернс пояснює елементи, котрі можуть бути на автопортреті наступним чином.

Голова. Малюнок великої голови зазвичай припускає великі інтелектуальні претензії, або незадоволеність власним інтелектом. Малюнок маленької голови зазвичай відображує почуття інтелектуальної або соціальної неадекватності.

Очі. Великі очі на малюнку припускають підозру, а також прояв стурбованості і гіперчутливості по відношенню до громадської думки. Маленькі або напівзакриті очі зазвичай означають самозаглибленість і тенденцію до інтроверсії.

Вуха і ніс. Великі вуха припускають чутливість до критики. Акцент, зміщений на ніс, припускає наявність сексуальних проблем. Підкреслені ніздрі свідчать про схильність до агресії.

Рот. Підкреслений рот припускає примітивні ораторські тенденції або можливі проблеми з мовленням. Відсутність рота означає депресію або кволість у спілкуванні.

Руки. Символізують контакт особистості з оточуючим світом, сковані руки припускають жорстку, замкнену особистість. Кволі опущені руки припускають неефективність. Слабкі, тонкі руки припускають фізичну або психологічну слабкість. Довгі, міцні руки припускають амбіційність і велике включення в події зовнішнього світу. Дуже короткі руки припускають відсутність амбіційності і почуття неадекватності.

Ноги. Довгі ноги означають потребу в незалежності. Великі ноги означають потребу у безпеці. Малюнок без ніг означає нестабільність и відсутність основи. Дезертири, наприклад, часто малюють людей без ніг.

Інтерпретація II (інтегративно-оціночна). Тест розроблений для виявлення індивідуально-типологічних особливостей людини, уявлень про себе, власну зовнішність, особистості і відношення до неї.

При аналізі малюнків виокремлюються ознаки зображення, на основі котрих всі малюнки можна об'єднати наступним чином.

1. **Естетичне зображення** — виконується особами, які мають художні здібності. За графічним тестом та за тестом «Автопортрет» завжди можна розрізнити осіб, які мають «руку художника». Легкість, гнучкість ліній, їх виразність, лаконічність образу виокремлюють малюнки цих людей.
2. **Схематичне зображення** — у вигляді обличчя, схеми тіла, бюста, намальованих в профіль чи анфас; частіше до такого типу зображення тяжіють особи інтелектуального складу (мислителі, за І.П.Павловим), для котрих важливо отримати найбільш загальні уявлення про явище; деталі їх цікавлять за мірою потреби. Це зображення відноситься до синтетичного когнітивного стилю з тенденцією до узагальнення.
3. **Реалістичне зображення** — виконане з більш детальними подробицями, т.б. промальовуванням обличчя, волосся, ушей, шії, одягу. Зазвичай так малюють люди, які відрізняються великою педантичністю, схильні до деталізації, аналітичному когнітивному стилю.
4. **Метафоричне зображення** — людина зображує себе у вигляді певного предмету, наприклад, чайника або хімічної пробірки, спортивного знаряддя, тварини, рослини, літературного персонажу і т.п. Таке зображення виконують особи художнього складу, які мають розвинену фантазію уяви, творчі здібності і, звісно, почуття гумору.
5. **«Автопортрет в інтер'єрі»** — зображення людини в оточенні певних предметів, на фоні пейзажу, кімнати і т.п. До такого роду зображень схильні особи, які мають здібність до сюжетного опису, а також направленість на зовнішнє предметне оточення
6. **Емоційний автопортрет** — людина відобразила себе в певному емоційному стані, часто є шаржем або нагадує його. Особи, які мають більш високу емоційність, які рефлексують власний стан, схильні до такого роду малюнків. Причому ця емоція може бути частіше протилежна тій, котра зображується. Наприклад, сумна людина часто малює усміхнене обличчя і т.п.
7. **Зображення пози або руху** — людина зображує себе в період здійснення певної дії. Такий тип зображення належить особам з виразними рухами, захопленням спортом, танцями і т.п.
8. **Зображення автопортрету зі спини** — замість обличчя малюється потилиця; зазвичай таке зображення належить особам, які мають протиріччя по відношенню до інструкції, наприклад, експериментатору і т.д., або при небажанні малювати обличчя і інші зображення.

Розшифровка тесту «Ваша діяльність у відображенні вашого кольору»

Сірий — колір розважливих, заможних людей. Це, як правило, досить недовірливі і підозрілі. Вони прагнуть за всім спостерігати непомітно, не заявляючи про себе і залишаючись у тіні. Тим, кому не подобається сірий колір, мають легкий та імпульсивний характер, що виявляється в діяльності.

Синій колір люблять мрійники. У своєму оточенні вони виділяються скромністю і доброзичливістю. Ці люди швидко втомлюються і мають потребу в повноцінному відпочинку. Добре й упевнено вони почувають у товаристві собі подібних. Ті, кому не подобається синій колір, невпевнені і замкнуті у собі, часто легковажні і несерйозні, хоча й намагаються це приховати від оточуючих людей.

Зелений колір вибирають ті люди, що бояться чужого впливу і намагаються в усьому діяти самостійно. Це індивідуалісти й у групі почувають себе менш упевнено, ніж на самоті. Однак, якщо необхідно закрити грудьми амбразуру, такі люди зроблять це без зволікання. Труднощів не бояться, і увесь час шукають спосіб самоствердитися, тому що для них важливою є громадська думка.

Червоний колір люблять сміливі, владні, вольові, запальні і досить товариські люди. Вони легко вирішують конфліктні ситуації, хоча нерідко самі ж їх і створюють. У людей, яким червоний колір не подобається, є схильність до усамітнення, хоча для них характерна стабільність у відносинах.

Жовтий колір вибирають інтелігентні, товариські, допитливі люди, що легко пристосовуються як до людей, так і до обставин. Вони багато докладають зусиль, щоб привернути до себе увагу інших,— і їх є за що любити. Якщо людина уникає жовтого кольору, це свідчить про її песимізм.

Фіолетовому кольору віддають перевагу делікатні, емоційні і чуттєві люди. Це, як правило, гармонійно розвинені люди, приємні в спілкуванні. Вони не докучають оточуючих своїми проблемами, але візьмуть участь у вирішенні ваших.

Коричневий колір вибирають ті, хто упевнений у собі, твердо стоїть на ногах у всьому. Вони небагатослівні, неметушливі. На цих людей можна покластися у важкій справі, їм можна довіряти, але до свого серця вони мало кого допустять.

Чорний колір вибирають невпевнені люди. Вони схильні до депресії. Намагаються уникати спілкування з людьми і найчастіше самотні.